

Aan de gemeenteraad

Op 31 december 2024 stelde S. Soytekin (DENK) ons schriftelijke vragen over de pilot 'Verzuimaanpak' van Werk en Inkomen.

Inleidend wordt gesteld:

In het artikel 'Rotterdam treedt op tegen mensen in de bijstand die afspraak missen: wie niet opdaagt, riskeert korting' wordt melding gemaakt van een strenger beleid bij het niet nakomen van afspraken door uitkeringsgerechtigden. In de brief van 20 november 2024 geeft het college aan de komende tijd de geleerde lessen en werkzame elementen van de pilot Verzuimaanpak een plek te geven in de staande dienstverlening.

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Kunt u aangeven welke lessen en werkzame elementen van de pilot Verzuimaanpak worden meegenomen, en welke niet? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

In de pilot 'Verzuimaanpak' die per 1 mei 2023 startte, is binnen kort tijdsbestek veel contact met de werkzoekenden geweest om ze weer in beweging te krijgen. Deze intensieve mate van contact bleek een werkzaam element te zijn in de aanpak. Door de vele contactmomenten gingen werkzoekenden weer actief op zoek naar werk en konden we de begeleiding beter afstemmen op hun ontwikkeling en behoefte, simpelweg omdat we de Rotterdamse werkzoekende beter leerden kennen.

Het idee was om na de pilot alle werkzoekenden aan te melden voor een arbeidsontwikkeltraject bij Rotterdam Inclusief. Er is besloten om na afronding van het traject per individu te kijken of dit een passende vervolgstap is.

Vraag 2:

Kunt u, stapsgewijs, uitleggen hoe dit (nieuwe) proces wordt doorlopen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

We willen de werkzoekende Rotterdammer graag vanuit de uitkering naar een duurzame baan helpen. In dat licht dient uitval of verzuim van de werkzoekende zoveel mogelijk voorkomen te worden. De selectie van de deelnemers wordt gemaakt door de werkcoach op basis van verschillende redenen van verzuim. Het regelmatig niet nakomen van afspraken, verplichtingen, of veelvuldig afwezig zijn door ziekte kan een dergelijke reden zijn. Soms zijn de redenen begrijpelijk en niet te verwijten.

Dan vinden werkzoekende en medewerker gezamenlijk een oplossing. Maar soms is het ontbreken van een juiste mindset, houding en/of gedrag de reden dat het traject niet effectief afgemaakt kan worden. Dat is niet altijd aan de voorkant duidelijk en dan kan deelname aan de 'Verzuimaanpak' inzicht bieden. De coördinator maakt een inschatting of de werkzoekende baat zou hebben bij deze intensieve aanpak en of er geen voorliggende problematiek en/of belemmeringen zijn (te denken valt aan zware fysieke en/of psychische problemen die direct al de redenen van verzuim verklaren). Werkzoekenden waarbij sprake was van zwaarwegende belemmeringen kwamen niet in aanmerking voor de pilot. De pilot richtte zich op de werkzoekenden waarbij er geen aanleiding is tot twijfel of ze de mogelijkheid hebben om aan het werk te gaan. Tijdens dit traject zijn de werkzoekenden gedurende een aantal weken uitgenodigd voor bijeenkomsten waarbij er gewerkt werd aan werknemersvaardigheden en motivatie. Dit waren onder andere cv-trainingen en sollicitatietrainingen.

Indien de werkzoekende niet verscheen en zich niet had afgemeld, werd een voordeurbezoek afgelegd door team verzuim. Aan de hand van deze bevindingen is er een terugkoppeling gegeven en heeft de werkcoach het gesprek met de werkzoekende gevoerd. Enerzijds om te kijken of er omstandigheden waren in de situatie van de werkzoekende die (nog) niet bekend waren. Anderzijds om een maatregel te overwegen. Het overwegen van de maatregel gebeurt ook tijdens het regulier proces.

Vraag 3:

Hoe wordt de selectie gemaakt en hoeveel Rotterdammers betreft een eventuele nieuwe selectie?

Antwoord:

Zie beantwoording vraag 2 voor de totstandkoming van de selectie in de pilot. De 4 groepen van de pilot hadden ongeveer 20 tot 25 deelnemers. Er is geen sprake van een nieuwe selectie in de vorm van een pilot omdat het geleerde uit de pilot een plek krijgt in de staande organisatie.

Vraag 4:

Kunt u uitleggen of, en in hoeverre, met dit beleid het hanteren van de menselijke maat en maatwerk in het geding komt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Het hanteren van de menselijke maat en maatwerk komt niet in het geding. Op grond van artikel 18 Participatiewet wordt de bijstand en de daaraan verbonden verplichtingen altijd afgestemd op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van de belanghebbende. Zo ook in deze pilot. De werkcoach past bij iedere werkzoekende maatwerk toe en hanteert de menselijke maat. Het doel van de pilot is middels intensief contact de werkzoekende in beweging krijgen.

Voorts wordt gesteld: In het artikel geeft de wethouder aan: "Onze mensen merken het als iemand de hele tijd smoesjes gebruikt, of een andere manier lijkt te hebben om inkomen bij elkaar te krijgen. Dat zijn belangrijke signalen die we serieus nemen."

Vraag 5:

Kunt u deze citaat verder duiden en cijfermatig onderbouwen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Onhelder is wat u precies van het citaat onderbouwd wilt zien. Wat we wel kunnen zeggen is dat het intensieve contact met de werkzoekende maakt dat er uitstroom is naar werk of anderszins. Van de 70 deelnemers zijn in deze pilot 24 Rotterdammers tot dusver uitgestroomd naar werk of anderszins. Tevens is in 52 situaties een maatregeloverweging geweest en in 43 keer een maatregel getroffen (zie ook de brief van 20 december 2024, 24Bo009439)

Vraag 6:

Kunt u aangeven of signalen, zoals omschreven, aanleiding zijn om bepaalde individuen strenger te controleren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Er is geen reden om bepaalde individuen strenger te controleren. Het gaat om het verkrijgen van inzicht in het verzuimgedrag van werkzoekenden. De aanmeldingen zijn op basis van een selectie (zie vraag 2) en de bevindingen van de werkcoach in overleg met de coördinator. Dit wil zeggen dat er geen vooraf bepaalde potentiële doelgroep is.

Vraag 7:

Welke risico's voor kwetsbare groepen, zoals gezinnen en alleenstaande ouders, zijn meegenomen in de beleidsvorming?

Antwoord:

Zie beantwoording vraag 4.

Vraag 8:

Hoe wordt het beleid afgestemd op de omstandigheden van uitkeringsgerechtigden die kampen met achterliggende problematiek, zoals mentale gezondheid of werkervaring?

Antwoord:

Zie beantwoording vraag 4. Het beleid is niet aangepast. De pilot valt binnen het bestaand beleid van de gemeente Rotterdam. Er wordt bij iedere werkzoekende rekening gehouden met zijn omstandigheden.

Vraag 9:

Hoe wordt voorkomen dat strengere sancties leiden tot meer armoede, schulden, dakloosheid of verdere marginalisering van kwetsbare groepen?

Antwoord:

In het antwoord op vraag 4 en 6 is dit toegelicht, er is hier geen sprake van strengere sancties want te allen tijde wordt gehandhaafd op basis van de Participatiewet. Wel nemen we meer de tijd om de werkzoekenden te leren kennen zodra we gedrag zien dat niet past bij het werken aan diens arbeidsperspectief. Er zal bij een maatregeloverweging altijd rekening gehouden worden met de situatie van de werkzoekende om ervoor te zorgen dat dit niet tot extra problematiek zal leiden.

Vraag 10:

Is er overleg geweest met wijkteams en de VraagWijzer over de mogelijke toename van druk op deze voorzieningen? Zo ja, wat waren de uitkomsten?

Antwoord:

Nee, er is hierover (nog) geen apart contact geweest, anders dan het contact dat we normaliter uit hoofde van het werk van een werkcoach voeren. Als het nodig is, zal er wel worden geschakeld met wijkteams en VraagWijzer.

Vraag 11:

Welke communicatie wordt ingezet om het beleid transparant uit te leggen, om wantrouwen richting de overheid te voorkomen?

Antwoord:

De Rotterdammer wordt altijd geïnformeerd over de rechten en plichten die horen bij een uitkering. Er is een folder over rechten en plichten en deze wordt (meermaals) besproken met de werkzoekenden.

Vraag 12:

In hoeverre worden de effecten van dit beleid op kwetsbare groepen gemonitord en geëvalueerd?

Antwoord:

De effecten van de pilot zijn gemonitord en geëvalueerd, zie ook beantwoording vraag 1. Tijdens de pilot werd er conform geldend beleid de menselijke maat gehanteerd en maatwerk toegepast. Er vindt geen specifieke monitoring plaats voor kwetsbare groepen.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

C.J. Schouten